

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

ALİ KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Alevî Kültür Dernekleri, Cemevlerinin ticarethane değil, ibadethane olduğu, dolayısıyla yüksek gelen elektrik faturalarını ödemeyeceklerini açıklamışlardı. Bu doğrultuda Bursa Atavler Cemevinin 2.862 TL.'lik elektrik faturasının ödemesini yapmadığı gerekçesiyle UEDAŞ tarafından elektriği kesilmiştir.

Alevî Kültür Dernekleri (AKD) Genel Merkezi, gerçekleştirilen kesintiye tepki göstererek, “21. Yüzyılda hala bizlerin ibadethanesi olan Cemevlerimizin elektriği kesilmeye devam ediyor” şeklinde açıklama yapmıştır.

Bilindiği gibi, Alevilerin ibadethanesi olan Cemevlerinin elektrik giderlerinin devlet tarafından karşılanmaması üzerine hem iç hukuk hem de dış hukuk mercilerinde açılmış ve kazanılmış kararlar mevcuttur.

Bunun en son örneği; Kadıköy'deki Pir Sultan Abdal Cemevi'nin elektrik faturası 'ticarethane' statüsünde kesilmesi nedeniyle Cemevi borcunu ödeyemeyince İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş. tarafından elektriği kesilmiş, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'nin Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde Cemevinin elektriğinin kesilmesiyle ilgili açtığı davada, Mahkeme 15 Mart 2022 tarihinde '**ticarethane hükümlerine**' göre fatura gönderilen **Cemevinin borcu olmadığına** yönelik karar vermiştir.

Diğer taraftan daha önceki yıllarda, Bakırköy 5. Asliye Hukuk mahkemesinin 19.09.2017 tarihli ve 2015/420 Esas sayılı kararı ve Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 25.10.2018 tarihli ve 2018/3515 Esas sayılı onama kararı gereği Cemevleri ibadethane statüsünde sayıldığından elektrik sarfiyat bedellerinden muaf tutulmuştur.

Yine, İstanbul 18. Asliye Hukuk Mahkemesi, İstanbul Esenyurt'ta bulunan ve Cem Vakfı'na bağlı Kıraç Cemevinin ibadethane sayılması gerektiğini belirterek elektrik faturası ödenmemesine yönelik karar vermiştir.

Ayrıca, İstanbul Esenyurt'ta bulunan Erenler Eğitim ve Kültür Vakfı Cemevinin elektrik faturalarının ödenmediği gerekçesiyle BEDAŞ tarafından Cemevi icraya verilmiş ve Cemevi yönetimi karşı dava açarak icrayı durdurmuştur. Cemevi yönetiminin, Cemevlerinin Alevilerin ibadethanesi olduğu için elektrik giderlerinin devlet tarafından karşılanması istemiyle 2015 yılında açtığı dava sonuçlanmış ve Danıştay 13. Dairesi verdiği karara göre Erenler Cemevinin elektrik giderlerinin Devlet tarafından ödenmesine karar verilmiştir.

Aralık 2014 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Türkiye'de Cemevlerine ayrımcılık yapıldığını ve Cemevlerinin de diğer ibadethaneler gibi hukuki olarak tanınması gerektiğini oybirliğiyle karara bağlamıştır. AİHM söz konusu kararında özetle cami, kilise veya sinagoglara uygulanan elektrik faturası muafiyetinin, Cemevlerine uygulanmamasının kabul edilemeyeceğini belirtmiş ve Yenibosna'da gerçekleştirilen hiçbir faaliyetin ticari bir karakter taşımadığından yola çıkarak "Cemevleri de diğer dinlere ait mekanlar gibi ibadet mekanlarıdır. Devlet temsilcileri, neden Cemevlerine farklı bir uygulama getirildiği konusundaki savunmasında gerçekçi ve objektif bir gerekçe sunamamıştır. Dolayısıyla AİHS'in 9'uncu maddesiyle bağlantılı olarak din özgürlüğünü garanti altına alan 14'üncü maddesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir" denilmektedir.

Ayrıca, yürürlükte bulunan 6446 sayılı Enerji Piyasası Kanununun "Genel aydınlatma" başlıklı geçici 6. maddesinin üçüncü fıkrasında "... toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen ibadethanelere ilişkin aydınlatma giderleri ise Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır." hükmüne yer verilmiştir. Bu hükümden de anlaşılabacağı üzere toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen tüm ibadethanelerin aydınlatma giderlerinin devlet tarafından karşılanması gerektiği öngörülmüştür.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de Cemevleri dışında elektriği kesilen başka bir inanca ait ibadethane var mıdır?
2. Camilerin elektrik faturaları devlet tarafından karşılandığı halde, Alevilerin ibadethanesi olan Cemevlerinin elektrik faturaları neden devlet tarafından karşılanmamaktadır?
3. Kadıköy Pir Sultan Abdal Cemevi'nin elektrik faturasını ödememesi nedeniyle açtığı davada Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 15 Mart 2022 tarihinde verdiği 'ticarethane hükümlerine' göre fatura gönderilen Cemevinin borcu olmadığına yönelik karar"ı bağlayıcı değil midir? Bu karar neden emsal karar olarak uygulanmamaktadır?
4. Devlet, cami, mescit, sinagog, kilise gibi yerleri ibadethane olarak görürken, Cemevlerini neden ibadethaneden saymamaktadır?
5. Cami, mescit, sinagog, kilise gibi yerlere ibadethane statüsü tanınırken, Cemevlerinin ibadethane sayılamaması bir ayrımcılık değil midir?
6. Alevilerden de alınan vergileri ile tüm inanç merkezlerinin giderleri karşılanırken, Cemevlerinin giderleri neden karşılanmamaktadır?
7. Alevilerin inanç merkezi olan Cemevlerinin ibadethane olduğu ve elektrik vb. giderlerinin devlet tarafından ödenmesi gerektiği ile ilgili AİHM, Danıştay ve Yerel Mahkemelerin verdiği kararlar mevcutken Bursa Ataevler Cemevi'nin elektriği neden kesilmektedir?
8. Alevilerin ibadet yeri olan Cemevlerinin ibadethane olduğunun tartışmalardan çıkarılması ve bütün ibadethanelere tanınan hakların Cemevlerine de tanınması için genel bir hukuki düzenleme yapılacak mıdır?